

BIOTSKA PESTROST V GRAJSKEM PARKU SLOVENSKA BISTRICA

Jasmina Peršuh
Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska
Bistrica

Kostanjevica na Krki, 30. 5. 2026

Izhodišča in cilji

Cilji trajnostnega razvoja

- Cilj 4: Vsem enakopravno zagotoviti **kakovostno izobrazbo** ter spodbujati možnosti **vseživljenjskega učenja** za vsakogar.
- Cilj 13: Sprejeti **nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam** in njihovim posledicam.
- Cilj 15: **Varovati in obnoviti kopenske ekosisteme** ter spodbujati njihovo trajnostno rabo, trajnostno gospodariti z gozdovi, preprečiti degradacijo zemljišč in obrniti ta pojav ter **preprečiti izgubo biotske raznovrstnosti**.

Grajski park Slovenska Bistrica

- spomenik oblikovane narave;
- nastal je v drugi polovici 16. stoletja;
- osrednja os z gabrovim drevoredom;
 - ohranjena le četrtnina;
 - temeljita obnova;

Grajski park Slovenska Bistrica

- urejena **zelena površina** z različnimi **drevesnimi in grmovnimi vrstami**;
- **travnate površine**, ki:
 - bogatijo habitatne pogoje za različne vrste rastlin in živali;
 - so ključne za lokalno klimo, preprečujejo erozijo;
 - rastline privabljajo žuželke, te pa ptice;
 - žuželke so ključni opraševalci;
- naravni rezervat Partovec;

Biotska pestrost

- je pestrost živih organizmov in njihovih bivališč;
- **število rastlinskih in živalskih vrst** v deželi ali pokrajini ter **raznoverstnost bivališč** rastlin in živali;
- genska raznoverstnost;
- pomembna, ker so v spreminjajočih se razmerah v naravi ob različnih časih **potrebne različne prilagoditve**;
- spreminjanje in krčenje naravnih življenjskih prostorov;
- naravni habitati **popolnoma izginjajo ali se spreminjajo**;

Biotska pestrost

- široka raznolikost vrst je ključnega pomena za **zdrav in delujoč ekosistem**;
- nekatere vrste **izginjajo** z zaskrbljujočo hitrostjo;
- **podnebne spremembe** so eden izmed **številnih vzrokov** za upadanje vrst;

Biotska raznovrstnost v Sloveniji

- Slovenija je med **najbogatejšimi** državami Evrope;
- leži na **stičišču štirih regij** in ima raznolik **relief ter podnebje**;
- zabeleženih je približno **24 000 vrst**, od tega **15 000 živali**;
- več kot **četrtna živalskih** vrst je endemičnih;
- vodimo po številu vrst na km²;

Zakaj moramo ohranjati biotsko raznoverstnost?

- je bistveno za življenje ljudi;
- **rastline in živali so v svojem naravnem okolju pomembne, ker:**
- rastline proizvajajo kisik in porabljajo ogljikov dioksid;
- vežejo in razgrajujejo snovi, ki onesnažujejo okolje;
- čistijo zrak in vodo;
- varujejo pred poplavami in erozijo;
- zagotavljajo hrano, ki izvira iz rastlin, večino teh pa oprašujejo živali;
- možnosti za rekreacijo, oddih in sprostitvev;

Opis dejavnosti pri raziskovanju biotske pestrosti

- sodelovalo je **23 učencev**, starih od **9 do 11 let**;
- aktivnosti smo izvajali **enkrat tedensko**, pri interesni dejavnosti;
- pričakovanja učencev, razgovor, iskanje in ogled strokovne literature;
- seznanitev s cilji, pravili opazovalnega sprehoda;
- delitev vlog v skupini, sodelovalno učenje;
- opazovalni listi in določevalni ključi;
- terensko delo;

Posebnosti, zanimivosti, priporočila

Popis rastlinskih vrst v okolici ustanove

- spoznavanje, popisovanje in prepoznavanje najpogostejših drevesnih vrst v okolici ustanove;
- **prevladuje gaber**;
- številne smreke in grmovnice;
- osrednji del parka je veliko območje travnatih površin;
- je pomembno za cvetlice in žuželke;
- lišaji na lubju dreves, gobe;

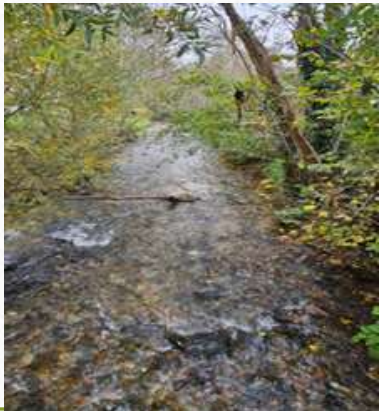
Popis rastlinskih in živalskih vrst v in ob izbranem vodnem telesu: potok Bistrica

- popis **rastlinskih vrst**;
- vodne rastline: trstičje, ločje in različne vrste mahov ter alg;
- ribe in dvoživke;
- številne živalske vrste, od mikroskopskih organizmov do večjih živali;
- žuželke: kačji pastirji, vodni drsalci in ličinke žuželk;
- ptice: siva pastirica, vodomec in čaplje;
- ekološki pomen;

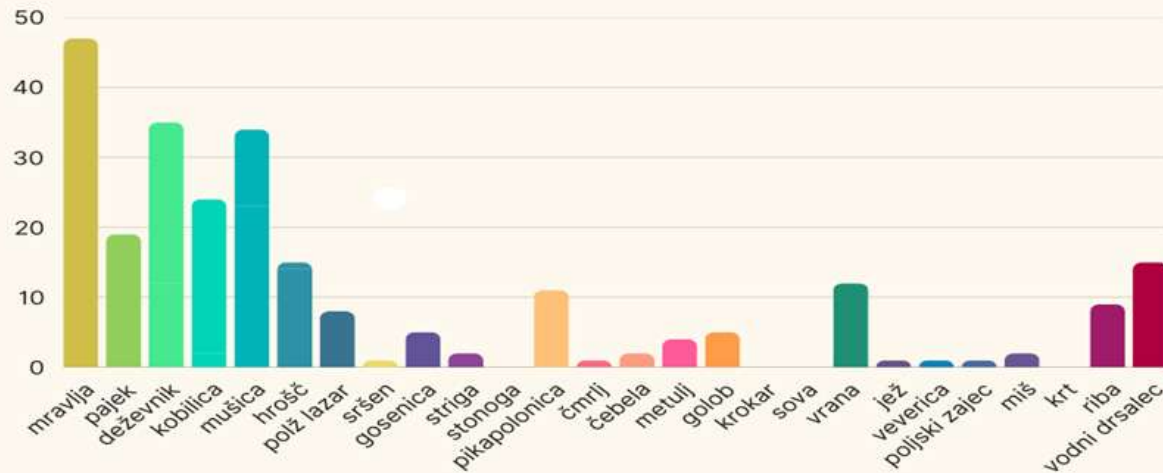
Popis živalskih vrst v okolici ustanove

- največ časa;
- živali smo opazovali in številčno beležili **skozi letne čase** ter spremljali morebitna odstopanja in spremembe;
- na teren z določevalnimi ključi in delovnimi listi;
- **plakati, tabele in grafe**, s katerimi smo prikazali naše ugotovitve;

Rezultati popisa živalskih vrst v treh različnih letnih časih

Število opaženih živali, 23. 10. 2024

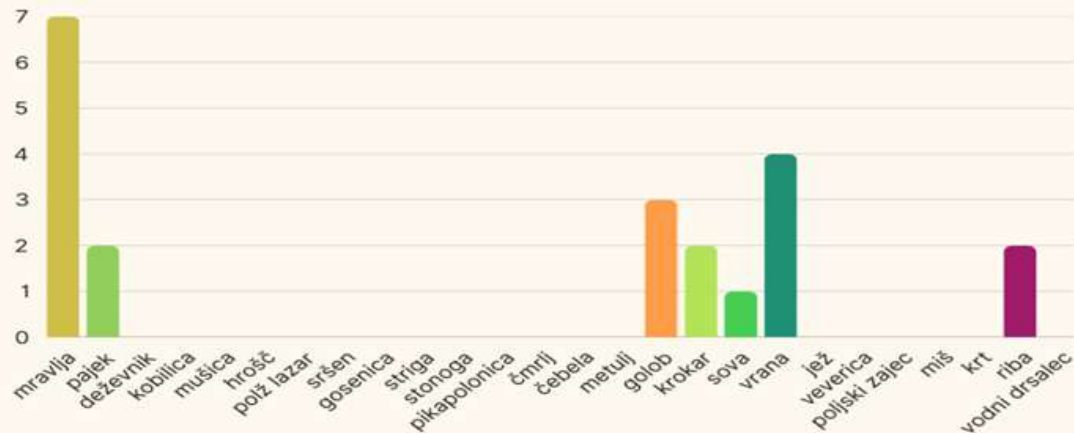
Učenka je poročala, da je veverico videla zjutraj na poti v šolo skozi park.
Poljski zajec je med raziskovanjem prečkal parkirišče in se prestrašen zatekel v ograjo.

Rezultati popisa živalskih vrst v treh različnih letnih časih

Zima

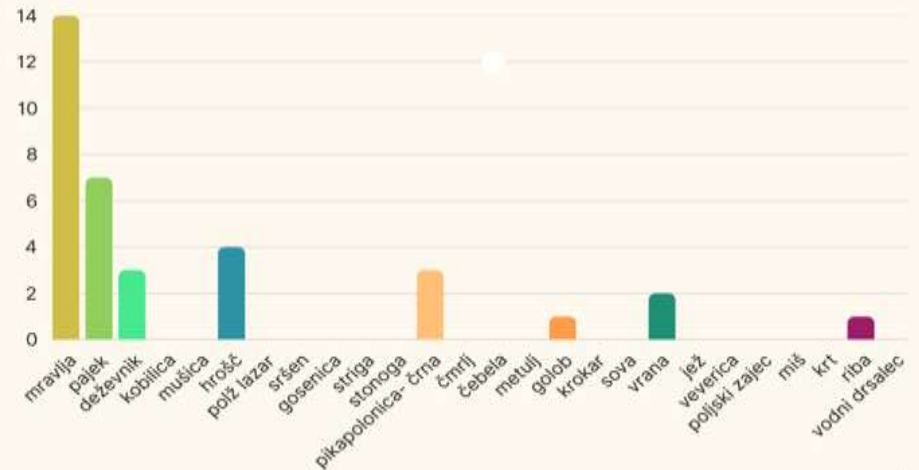
Pomlad

Število opaženih živali, 13. 2. 2025

Učenec je poročal, da je v 11. 2. zvečer na pohodu skozi park videl sovo.

Število opaženih živali, 27. 3. 2025

Odkrite živali

Slika 14

Čebela

Slika 15

Sršen

Slika 16

Harlekinska polonica

Slika 15

Gosenica

Slika 16

Hrošč

Slika 17

Siva vrana

Slika 18

Metulj

Slika 19

Mravlje

Slika 20

Deževnik

Slika 21

Domači vrabec

Slika 22

Poljski zajec

Slika 23

Polž - rdeči lazar

Plakati

Zaključek

- Grajski park Slovenska Bistrica **ni del območja Natura 2000**;
- kot urejen naravni prostor **prispeva k razvoju turizma**;
- prizadevati si moramo za ohranitev narave tudi v nezavarovanih območjih;
- otroci s svojim pozitivnim odnosom do narave prenašajo vrednote varovanja okolja naprej;
- v Evropi vse manj naravnih habitatov, številne občutljive vrste pa so na robu izumrtja;
- **Za ohranitev narave moramo ukrepati skupaj!**

Viri in literatura

- Bedjanič, M., Senegačnik A. in Slapnik M. (2025). Lahkih nog naokrog. Spoznavam izjemno naravo Pohorja! učni listi in program za I., II. in III. triado osnovne šole. Maribor: Zavod RS za varstvo narave.
- Ekošola. (b. d.). Biotska pestrost in podnebne spremembe. Gradivo za tekmovanje iz ekoznanja za šolsko leto 2021/2022. https://ekosola.si/wp-content/uploads/2022/05/Biotska-pestrost-in-podnebne-spremembe-Gradivo-za-tekmovanje-iz-ekoznanja-2021_2022.pdf
- Ekošola. (b. d.). Cilji programa Ekošola. <https://ekosola.si/predstavitev-ekosole/>
- Ekošola. (b. d.). Podnebne spremembe in biotska pestrost. <https://ekosola.si/podnebne-spremembe-in-biotska-pestrost-22-23/>

Viri in literatura

- Ekošola. (b. d.). Zemeljko o tleh, rastlinah, živalih in človeku. <https://ekosola.si/wp-content/uploads/2021/07/ZEMELJKO-o-tleh-rastlinah-%C5%BEivalih-in-%C4%8Dloveku.pdf>
- Turistična destinacija Rogla-Pohorje. (b. d.). Naravni biotop Partovec. <https://www.rogla-pohorje.si/sl/razisci/2020101516053375/naravni-biotop-partovec>
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave. (b. d.). Ljudje z naravo, narava za ljudi biotska pestrost je naše življenje. https://zrsvn-varstvonarave.si/wp-content/uploads/2019/09/Biodiverziteteta__Koncna_verzija_2306.pdf
- Zavod za kulturo Slovenska Bistrica (b. d.). Grajski park. <https://www.zavod-ksb.si/grajski-park/>
- Živim z Naturo 2000. (b. d.). Natura 2000 v Sloveniji. <https://natura2000.gov.si/natura-2000/natura-2000-v-sloveniji/>
- Fotografije so osebna last avtorice prispevka.